

ד ח ו פ

16 בדצמבר 2025

לכבוד	לכבוד	ולכבוד
אלוף רסאן עליאן	אלוף יניב עשור	מר ישראל כץ
מתאם פעולות הממשלה בשטחים	אלוף פיקוד דרום	שר הביטחון
<u>בדוא"ל</u>	<u>בדוא"ל</u>	<u>בדוא"ל</u>

שלום רב,

הנדון: הכנסת ציוד מציל חיים להתמודדות עם החורף לעזה לאלתר

אנו פונים אליכם בבהילות, בדרישה להגדיל לאלתר את כמויות ציוד המגן להתמודדות עם החורף הנכנס לרצועת עזה, ובכלל זה אוהלים, יריעות איטום, שמיכות, ציוד סניטציה ואמצעי חימום ותאורה. דרישה זו מתחזקת נוכח ההחמרה הניכרת במצבם של מאות אלפי העקורים העזתיים במהלך ובעקבות הסופה ביירון, האלפים מתוכם שנותרו ללא כל מחסה, ובשל הגידול הניכר שחל מאז החלה הסופה במספר מקרי ההיפותרמיה והעלייה בתחלואה קשה המתבטאת בגידול בכמות האשפוזים על רקע בעיות לב, ריאה ומחלות זיהומיות. דחיפות מיוחדת נודעת לדרישה בשל תחזית מזג האוויר, המבשרת על מערכת חורפית נוספת הצפויה להיכנס לאזור בימים הקרובים.

חובת המדינה לספק ציוד הומניטרי לתושבי עזה, אשר יבטיח את חייהם ובריאותם, מעוגנת הן בדין הישראלי והן בדין הבינלאומי, והכל כמפורט להלן.

1. למעלה ממיליון בני אדם, תושבי רצועת עזה שנעקרו מבתיהם במהלך המלחמה, מתגוררים באוהלים ובמחסות זמניים בחוסר כל. מזג האוויר החורפי קשה, והגשמים העזים שירדו במהלך סופת ביירון הכו בהם בעוז. מחנות עקורים הוצפו, אוהלים התפרקו, ילדים, נשים וקשישים סבלו וסובלים מקור מחפיר ללא כל יכולת להתגונן. נכון ליום 13.12.2025 דווח על 14 מקרי מוות כתוצאה מהסופה ומהיעדר מחסה בטוח, בהם שלושה מקרי מוות של ילדים (Gaza storms kill 14 Palestinians, including 3 children, CNN 13.12.2025).

2. צילומים מרצועת עזה המתפרסמים בימים האחרונים מתעדים אוהלים ומחסות קורסים ומוצפים, משפחות שלמות שחיות בלב שלוליות ענק וילדים יחפים, לבושים בביגוד דל, בקור מקפיא. האו"ם מתריע שחורף הצורך האקוטי בציוד מגן להתמודדות עם החורף, ישראל חוסמת את כניסתו לרצועה (ראו, בין היתר, UN says emergency shelter supplies blocked from entering Gaza, no comment from Cogat 12.12.2025, The times of Israel).

3. היעדר פתרונות דיור ואמצעים להתמודדות עם הקרה, מאיימים על חייהם ובריאותם של התושבים. מנהל בית החולים שיפא, ד"ר מוחמד אבו סלמיה, שהתראיין לעיתון "הארץ", דיווח על עליה במקרי היפותרמיה אצל ילדים ובאשפוזים של קשישים וחולים במחלות לב ונשימה. לדבריו, הקושי לחמם את המחסות הזמניים, לצד העובדה שבגדים ומצעים ספוגים במים,

מגבירים מאוד את הסכנות הקשורות לקור. "אנחנו מזהירים שההשפעה המתמשכת של מזג האוויר עלולה לגרום לעלייה בתמותה, במיוחד בקרב תינוקות, נשים בהיריון, קשישים וחולים כרוניים. הסיכון מחריף על רקע המחסור בתרופות", הוא הוסיף (ניר חסון, גיקי חורי ורואן סלימאן, "אוהלי העקורים מוצפים גשם, ובעזה חוששים מגל תחלואה ומוות", **הארץ**, 11.12.2025).

4. החורף, הסערה, וההרס המוחלט של תשתיות ביוב וניקוז, נותנים אותותיהם אף בזיהום הסביבתי. גשמים שמציפים את מחנות העקורים סוחפים איתם אשפה ומי ביוב לאזורי המחיה. שמירה על היגיינה נעשית כמעט בלתי אפשרית. שיעור החולים במחלות מעיים ומחלות זיהומיות אחרות מאמיר.

5. חרף כל אלה, לא חל הגידול המתבקש בכמות ציוד המחסה וציוד המגן מפגעי החורף שנכנס לרצועה. עדכונים אחרונים של אורגני האו"ם בהם OCHA, משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, ושל ארגוני סיוע וזכויות אדם נוספים מעלים, שמאות אלפי בני אדם זקוקים בדחיפות למחסה בטוח ולציוד חורף. מיליוני פריטים שנועדו לעזור לתושבי עזה בהתמודדות עם הקור והרטיבות, לרבות רבבות אוהלים, יריעות מגן, אמצעי איטום והיגיינה, שמיות ותאורה סולרית, תקועים בהמתנה לאישורי מעבר. זאת, בין היתר, בשל הנוהל המחמיר שהוציא שר התפוצות, אשר מקשה על רישומם של ארגונים הומניטריים שמבקשים לפעול בעזה אף שפעלו בה בעבר, ומונע מתן אישורים ואת חידושם מטעמים זרים ופסולים, שכל מהותם הוא ניסיון עקר לבלום את חשיפת הקטסטרופה ההומניטרית המתחוללת בעזה, ולמנוע מתיחת ביקורת על ישראל וקריאה לחקירת פשעי מלחמה.

6. על פי המדיניות המונהגת כיום, הסותרת את חובות המדינה מכוח סעיפים 59-62 לאמנת ג'נבה הרביעית, המעגנים את החובה לאפשר לצלב האדום ולארגונים הומניטריים ניטרליים אחרים גישה לאוכלוסייה הנזקקת לשירותיהם – ארגונים שאינם זוכים לאישור הנכסף אינם יכולים לפעול להעברת סיוע הומניטרי אף באמצעות ארגונים עמיתים או באמצעות סוכנויות האו"ם.

7. זאת ועוד. מתאם פעולות הממשלה בשטחים מכביר קשיים וחסמים פיזיים ובירוקרטיים שיוצרים "צוואר בקבוק" ועיכובים ניכרים בהכנסת סיוע. מדיווחים אחרונים של OCHA עולה, שהמעברים זיקים וכיסופים נסגרים לסירוגין במה שנדמה כהחלטות שרירותיות, ושאלה הכנסת ציוד במעבר כרם שלום כרוך בקשיים. כך, למשל, ב-11 בדצמבר חלו עיכובים ממושכים במעבר ציוד הומניטרי בכרם שלום ואילו מעבר כיסופים נותר סגור, חרף תיאום מוקדם עם הרשויות. יום לאחר מכן, ב-12 בדצמבר, שלושת המעברים היו סגורים לפריקת והעברת ציוד לרצועה (OCHA, דיווח מס' 45 מיום 12.12.2025 ודיווח מס' 46 מ-13.12.2025).

8. דרכים שונות ומגוונות יש לישראל על מנת להקשות על מעבר סיוע הומניטרי, מציל חיים, לרצועת עזה, זאת חרף חובתה בדין לעשות כן. בהיעדר מחסות בטוחים, קורת גג ותשתיות מתפקדות, הכנסת ציוד מגן מפני פגעי החורף לרבות אוהלים, יריעות איטום, אמצעי חימום בסיסיים וציוד סניטציה, מהווה תנאי הכרחי להבטחת בריאותה וחייה של האוכלוסייה האזרחית ברצועה, ובפרט אוכלוסיית הילדים, הנשים, הקשישים והחולים.

9. דומה כי אין כל צורך להפליג בהוראות הדין, על כן נציין, בקצרה, שהן הדין הבינלאומי והן המשפט הישראלי מטילים חובות פוזיטיביות על המדינה לאפשר מעבר של סיוע הומניטרי חיוני לתושבי הרצועה.

10. קשה לחלוק על כך שציוד מגן לחורף, בתנאי קור קיצוני ובמצב המחריד בו שרויים עזה ותושביה, אינו פריביליגיה או מותרות. הדין הבינלאומי ההומניטרי, ובפרט אמנת ג'נבה הרביעית, מחייבים הגנה מתמדת על האוכלוסייה האזרחית (סעיף 27 לאמנה), אוסרים על ענישה קולקטיבית (סעיף 33 לה), ומטילים חובה לסייע בהכנסת סיוע הומניטרי חיוני ולאפשרה. סעיף 59 לאמנה קובע, שאם אוכלוסיית שטח נכבש אינה זוכה לאספקה מספקת, תאפשר המדינה הכובשת הפעלת תכניות סיוע ומעבר ציוד וסיוע חיוניים, תוך שהיא ערבה להגנתם. העברת הסיוע אינה תלויה בשיקולי מדיניות פוליטיים של הצדדים לאמנה. היא כפופה רק לאפשרות פיקוח ולקביעת הסדרים טכניים מתאימים, כל זמן שאלה אינם פוגעים בעיקרון המעבר המהיר והיעיל. לעניין מעבר ציוד מציל חיים לרצועה, אין כל צורך להידרש לשאלת מעמדה של ישראל ככוח כובש בעזה. די בשליטתה המוחלטת על המעברים על מנת לחייבה בדין שנועד לספק הגנה לאוכלוסייה אזרחית, וזאת באמצעות הכנסת סיוע לשטח שעליו הטילה עליו מצור מכל גבולותיו.

11. הדין הבינלאומי המנהגי קובע, אם כן, שצדדים לסכסוך חייבים לאפשר מעבר מהיר, ללא הפרעה, של סיוע הומניטרי הנדרש לאוכלוסייה המוגנת. עקרון זה מחייב את כל הצדדים לסכסוך, ומשקף את האינטרס להגן על אזרחים שאינם לוקחים חלק בלחימה, ואת הצורך להבטיח שציוד, מצרכים ושירותים חיוניים יסופקו להם במידה ובכמות מספקת. הוא מותנה בכך שמתן הסיוע נעשה בהתאם לעקרונות ההומניטריים בסיסיים המחייבים את ארגוני הסיוע, דוגמת אי-הפליה וניטרליות בהצעת הסיוע (מדריך הצלב האדום בדבר המשפט הבינלאומי ההומניטרי המנהגי, כלל 55). חריגה מכלל זה דורשת להצביע על כורח ביטחוני, והיא מוגבלת למסגרת זמן והיקף הנובעים ישירות מאותו כורח. בענייננו, אין כל תכלית לקשיים שמערימה ישראל על אספקת ציוד מגן מחורף לתושבי עזה.

12. נזכיר, כי במסגרת ההליך שיזמה דרום אפריקה נגד ישראל, קבע בית הדין הבינלאומי שישאל מחויבת להקל על עבודת הארגונים ההומניטריים ועל הכנסת סיוע הומניטרי לרצועת עזה, כולל סיוע המחולק על-ידי סוכנויות האו"ם. בית הדין מצא, שההגבלות שישאל הטילה על כניסת סיוע, והפסקת שיתוף הפעולה עם גופים אלה, אינן מבוססות על טעמים מוצדקים, ופסק כי על ישראל להבטיח מעבר מספיק ובלתי מופרע של סיוע, ולדווח לבית הדין על הצעדים שנקטה לשם עמידה בחובות אלה (South Africa v. Israel, I.C.J Order of 28 March 2024, Paras 26-32, (operative paragraph 2).

13. פסיקה עקבית של בית המשפט העליון, מטילה על המדינה חובה לפעול בהתאם לעקרונות המשפט ההומניטרי הבינלאומי, ולהימנע מפגיעה בתנאי קיום מינימליים של אוכלוסייה אזרחית. החלטות מינהליות בתחום זה כפופות לעקרונות הסבירות והמידתיות. כך למשל, בפרשת אלבסיוני נקבע, כי על המדינה מוטלות חובות מכוח דיני המשפט הבינלאומי ההומניטרי, ושעליה לאפשר אספקת טובין הדרושים לקיום הצרכים ההומניטריים של האוכלוסייה האזרחית בה (בג"ץ 9132-07 אלבסיוני נ' ראש הממשלה (30.1.2008)).

14. לצד אלה, הקשיים שמערימה ישראל על הכנסת סיוע וציוד הומניטריים לאזור מוכה אסון שיש לה אחריות ניכרת להיווצרותו, ולמצער הכנסת ציוד בכמות מספקת, עומדים אף בסתירה לחובת

כלל רשויות המדינה לכבד את הזכות לכבוד ולחיים של כל אדם באשר הוא, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הזכות לבריאות היא נגזרת של הזכות החוקתית לכבוד, לחיים ולשלמות הגוף (על היקפה של הזכות לבריאות ר' בג"ץ 3071/05 לוזון נ' ממשלת ישראל, פ"ד סג(1) 1 (2008)). בחוק היסוד מעוגנים הן הפן השלילי של זכויות אלה – "אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם", כלשון סעיף 2 – והן החובה הפוזיטיבית לשמירה עליהן – "כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו", כמצוות סעיף 4.

15. ישראל רחוקה מלעמוד בחובותיה מכוח הדין, הישראלי והבינלאומי גם יחד. על כן נדרוש כי יוגבר קצב הכנסת ציוד המגן לרצועה, לרבות באמצעות הארכת שעות הפעילות של כלל המעברים לכניסת ציוד ופתיחתם במקביל, מתן ההיתרים לארגוני הסיוע הבינלאומיים שממתינים להם עד בוש אך בשל שיקולים פוליטיים, האצת ההליכים למתן אישורים לכניסת ציוד וסחורות לעזה, ובכל דרך אחרת שתבטיח את שלומם, בריאותם וחייהם של תושבי הרצועה העקורים.

נודה למענה מייד.

בברכה,

טל חסין, עו"ד